

OLA În grupa mijlocie

Curs de educație preșcolară (4 - 5 ani)

Resurse didactice pentru profesori

Sugestii de psihologie preșcolară

Cuprins

Cuvânt-înainte	4
Cum puteți utiliza cursul Ola în grupa mijlocie	5
Cursul Ola în grupa mijlocie în cifre	7
Câteva cuvinte din partea psihologului	8
Pachetul Ola în grupa mijlocie	12
Planificare tematică anuală	13
Sugestii de activități desfășurate cu preșcolarii	
• Săptămâna 1	14
Fișa nr. 1	16
Fișa nr. 2	18
Fișa nr. 3	20
Fișa nr. 4	22
Fișa nr. 5	24
• Săptămâna 2	26
Fișa nr. 6	28
Fișa nr. 7	30
Fișa nr. 8	32
Fișa nr. 9	34
Fișa nr. 10	36
Activitate facultativă: Ziua Internațională a Acordării de Prim Ajutor	38
• Săptămâna 3	40
Fișa nr. 11	42
Fișa nr. 12	44
Fișa nr. 13	46
Fișa nr. 14	48
Fișa nr. 15	50
Activitate facultativă: Ziua Internațională a Animalelor	52
• Săptămâna 4	54
Fișa nr. 16	56
Fișa nr. 17	58
Fișa nr. 18	60
Fișa nr. 19	62
Fișa nr. 20	64
Cum să confectionați marioneta Ola	
Imnul girafei Ola	117
• Săptămâna 5	66
Fișa nr. 21	68
Fișa nr. 22	70
Fișa nr. 23	72
Fișa nr. 24	74
Fișa nr. 25	76
• Săptămâna 6	78
Fișa nr. 26	80
Fișa nr. 27	82
Fișa nr. 28	84
Fișa nr. 29	86
Fișa nr. 30	88
• Săptămâna 7	90
Fișa nr. 31	92
Fișa nr. 32	94
Fișa nr. 33	96
Fișa nr. 34	98
Fișa nr. 35	100
• Săptămâna 8	102
Fișa nr. 36	104
Fișa nr. 37	106
Fișa nr. 38	108
Fișa nr. 39	110
Fișa nr. 40	112
Cum să confecționați marioneta Ola	114

PLANIFICARE TEMATICĂ ANUALĂ

GRUPA MIJLOCIE

Săptămâna	Tema anuală	Tema proiectului	Subtema
► SEMESTRUL I ◀			
Volumul 1	S1	Evaluare inițială	
	S2		
	S3	Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?	► Am revenit din vacanță
	S4		► Din nou la grădiniță
	S5	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Prietenul meu
	S6		► Ola și prietenii ei
	S7	Cine sunt, suntem?	► Vreme de toamnă
	S8		► Dulceața toamnei
Volumul 2	S9	Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?	► Sănătos de mic
	S10		► Hai la joacă afară!
	S11		► Apa, picătura vieții
	S12	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Fericit în România
	S13	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Mă joc cu iarna!
	S14	Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?	► Darurile iernii
	S15		► Sărbătorile iernii
	S16	Cine sunt, suntem?	► În lumea poveștilor
► SEMESTRUL AL II-LEA ◀			
Volumul 3	S17	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Poftiți la carnaval!
	S18		► Sărbătoarea bunicilor
	S19	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Zvon de primăvară
	S20		► Prietenii din ogradă
	S21	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Prietenii din pădure
	S22	Când, cum și de ce se întâmplă?	► La revedere, iarnă!
	S23	Cine și cum planifică/organizează o activitate?	► Zvon de primăvară
	S24		► Parfumul primăverii
Volumul 4	S25		► Viața la fermă
	S26	Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?	► Viața la oraș
	S27		► Micul ecologist
	S28	Când, cum și de ce se întâmplă?	► Sărbătoarea Paștelui
	S29		► Am grijă de mine!
	S30		► Harnica albină
	S31	Cine sunt, suntem?	► În lumea insectelor
	S32		► Ce văd prin fereastră
	S33		► Jocuri vechi și noi

Tema proiectului:

Evaluare inițială

Tema săptămânală:

Am revenit din vacanță

Resurse:

Ola în grupa mijlocie. Fișe de lucru pentru preșcolari. Semestrul 1. Volumul 1; jocuri de masă, cuburi de construcții, acuarele, pensule, foi de desen, creioane, album cu fotografii din vacanță, hârtie glasată, lipici, planșele 9 – 12.

Ziua	Interval orar	Activități de învățare ¹
Luni	8 - 9	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Primirea copiilor (deprinderi specifice) ▶ Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect² ▶ Micul dejun (deprinderi specifice) ▶ Momentul poveștilor ▶ Întâlnirea de dimineată (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>În vacanță am fost la ...</i> ▶ JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE <ul style="list-style-type: none"> ▶ Ştiință: Joc de masă: <i>Ola la mare</i> (încercuiește și numără; Fișă 1, ex. 2) ▶ Construcții: <i>La fermă</i> ▶ Artă: <i>Marea</i> (pictură prin stampilare) ▶ ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE <ul style="list-style-type: none"> ▶ DŞ/Cunoașterea mediului: Povestea educatoarei: <i>Amintirea girafei Ola</i> (Fișă 1; planșele 9 – 12) <ul style="list-style-type: none"> • Sugestie de activitate integrată: <i>Ola ne povestește</i> (DŞ + Artă) ▶ Joc distractiv: <i>Fotograful distrat</i> ▶ Joc de mișcare: <i>Trecem puntea</i> ▶ Masa de prânz (deprinderi specifice)
	9 - 11	
	11 - 12	
	12 - 13	
Marți	8 - 9	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Primirea copiilor (deprinderi specifice) ▶ Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ▶ Micul dejun (deprinderi specifice) ▶ Momentul poveștilor ▶ Întâlnirea de dimineată (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>În vacanță am fotografiat ...</i> ▶ JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE <ul style="list-style-type: none"> ▶ Ştiință: <i>Mâncare pentru picnic</i> (Fișă 2, ex. 1) ▶ Bibliotecă: Linia curbă închisă – <i>Farfurii</i> (ex. 2) ▶ Artă: <i>Fructe și legume</i> (colorare) ▶ ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE <ul style="list-style-type: none"> ▶ DLC: Joc didactic: <i>Eu spun una, tu spui multe</i> <ul style="list-style-type: none"> • Sugestie de activitate integrată: <i>Picnic în pădure</i> (DLC + Artă) ▶ Joc de mișcare: <i>Urșii în pădure</i> ▶ Joc distractiv: <i>Atinge creanga</i> ▶ Masa de prânz (deprinderi specifice)
	9 - 11	
	11 - 12	
	12 - 13	

¹ Organizarea activităților de învățare pe parcursul unei săptămâni este orientativă. La propunerile prezentate se vor adăuga rutine și tranziții care vizează pregătirea copiilor pentru tipurile de activități menționate în Curriculum, în funcție de Programul zilnic din cadrul Regulamentului de ordine interioară. Activitățile recuperatorii și ameliorative pot fi planificate în funcție de disponibilitatea copiilor.

² Conform ultimelor sugestii metodologice privind aplicarea curriculumului pentru învățământ preșcolar.

Miercuri	8 - 9	<ul style="list-style-type: none"> ► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Momentul poveștilor ► Întâlnirea de dimineată (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>La mare am văzut ...</i>
	9 - 11	<ul style="list-style-type: none"> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE <ul style="list-style-type: none"> ► Bibliotecă: <i>Valuri</i> (Fișă 3, ex. 2) ► Construcții: <i>Portul</i> ► Artă: <i>Vaporul</i> (Fișă 3, ex. 1)
	11 - 12	<ul style="list-style-type: none"> ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE <ul style="list-style-type: none"> ► D\$/Activitatea matematică: Joc didactic: <i>Răspunde repede și bine</i> (numărăratul în intervalul 1 – 3; Fișă 3, ex. 3) ► DPM: Forme de mers. Joc <i>Mergi pe punte cum îți spun</i> <ul style="list-style-type: none"> • Sugestie de activitate integrată: <i>Micuții marinari</i> (D\$ + DPM) ► Joc distractiv: <i>Cine ne-a ieșit în drum?</i> ► Audiție: <i>Micuții marinari</i>
	12 - 13	<ul style="list-style-type: none"> ► Masa de prânz (deprinderi specifice)
Joi	8 - 9	<ul style="list-style-type: none"> ► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Momentul poveștilor ► Întâlnirea de dimineată (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Când am mers la munte, am văzut ...</i>
	9 - 11	<ul style="list-style-type: none"> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE <ul style="list-style-type: none"> ► Bibliotecă: Exercițiu grafic – <i>Forme geometrice</i> (Fișă 4, ex. 2) ► Știință: Joc de masă: <i>Culori și forme</i> ► Joc de rol: <i>Cercetașii din pădure</i>
	11 - 12	<ul style="list-style-type: none"> ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE <ul style="list-style-type: none"> ► DEC: Activitate artistico-plastică: <i>Imagini din vacanță</i> (utilizarea culorilor calde și reci; Fișă 4, ex. 1) ► Joc distractiv: <i>Cine te-a strigat?</i> ► Joc de mișcare: <i>Iepurașul</i>
	12 - 13	<ul style="list-style-type: none"> ► Masa de prânz (deprinderi specifice)
Vineri	8 - 9	<ul style="list-style-type: none"> ► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Momentul poveștilor ► Întâlnirea de dimineată (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Salută ca mine</i>
	9 - 11	<ul style="list-style-type: none"> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE <ul style="list-style-type: none"> ► Nisip și apă: <i>Urme pe nisip</i> ► Știință: Ajutor pentru Ema (Fișă 5, ex. 2) ► Artă: <i>Colorează respectând culoarea</i> (Fișă 5, ex. 3)
	11 - 12	<ul style="list-style-type: none"> ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE <ul style="list-style-type: none"> ► DOS/Educație pentru societate: <i>Povestea Emei</i> (Fișă 5, ex. 1) ► DEC/Educație muzicală: <ul style="list-style-type: none"> Cântec: <i>Când am fost noi la pădure,</i> Joc muzical: <i>Iepurașul Țup</i> ► Joc distractiv: <i>Mima</i> ► Întrecere sportivă: <i>Primul la steguleț</i>
	12 - 13	<ul style="list-style-type: none"> ► Masa de prânz (deprinderi specifice)

Abrevieri

- DEC – Domeniul Estetic și creativ
- DOS – Domeniul Om și societate
- DLC – Domeniul Limbă și comunicare
- D\$ – Domeniul Științe
- DPM – Domeniul Psiho-motric

Tema proiectului:

Evaluare inițială

Subtema: Am revenit din vacanță

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- ▶ **Primirea copiilor** (deprinderi specifice)
 - ▶ **Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect**
 - ▶ **Micul dejun** (deprinderi specifice)
 - ▶ **Momentul poveștilor**
 - ▶ **Întâlnirea de dimineată** (salutul, prezența, calendarul naturii): *În vacanță am fost la ...*

JOCURI SI ACTIVITATI

LIBER-ALESE

- **Ştiință:** Joc de masă: *Ola la mare* (încercuiește și numără; Fișă 1, ex. 2)
 - **Construcții:** *La fermă*
 - **Artă:** *Marea* (pictură prin stampilare)
 - **Joc distractiv:** *Fotograful distrat*
 - **Joc de miscare:** *Trecem punctea*

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENTIALE

- DŞ/Cunoaşterea mediului:
Povestea educatoarei:
Amintirea girafei Ola (Fişă 1;
planșele 9 – 12)
 - Sugestie de activitate
integrată: *Ola ne
povesteste* (DS + Artă)

Realizări asteptate din partea copilului

- ▶ Denumește locurile vizitate în vacanță, formulând propoziții corecte din punct de vedere gramatical.
 - ▶ Numără, în intervalul 1 – 3, obiectele de același fel.
 - ▶ Construiește o fermă, prin suprapunerea/alăturarea pieselor de construcții.
 - ▶ Pictează marea, utilizând tehnica ștampilării cu buretele și culorile reci.
 - ▶ Discută pe marginea imaginilor despre locurile vizitate în vacanța de vară.
 - ▶ Execuță corect deprinderea de mers în echilibru

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Joc distractiv: Fotograful distrat

- ▶ Copiii sunt așezați în cerc, unul lângă altul. Educatoarea alege unul dintre ei și îi cere să-și imagineze că, în vacanța de vară, a fotografiat un animal al cărui nume l-a uitat. Copilul ales primește sarcina de a descrie animalul respectiv, iar ceilalți copii vor ghici numele acestuia. Jocul se reia de câte ori este nevoie.

Joc de miscare: Trecem puncte

- ▶ Copiii sunt așezați în coloană, câte unul. Ei se deplasează prin *pădure*, care este sugerată cu ajutorul copacilor-măchetă sau al altor materiale de care dispune educatoarea, cântând un cântec cunoscut. La comanda *Trecem punctea*, copiii execută mersul în echilibru pe o punte. Aceasta este reprezentată de o porțiune de 2 - 3 m lungime, delimitată de două benzi din hârtie sau de două linii trasate pe sol cu creta. La distanță de 30 - 40 cm una de cealaltă

Cursul *OLA în grupă mijlocie* se adresează educatorilor copiilor de 4 - 5 ani și se bazează pe ideea de comunicare nonviolentă elaborată de Marshall B. Rosenberg.

Pentru început, iată principalele premise ale comunicării nonviolente:

1. **Comunicarea nonviolentă** se bazează pe **capacitatea de ascultare reciprocă activă**. M.B. Rosenberg a subliniat că principală cauză a neînțelegerilor dintre oameni nu sunt relele intenții ale comunicatorilor, ci lipsa de înțelegere a rațiunilor celor aflați de partea cealaltă într-un dialog. Una dintre greșelile fundamentale ale unei astfel de comunicări este că interpretăm greșit, în loc să ne concentrăm asupra faptelor sau a descrierii lor precise. E o aptitudine esențială, aparent simplă, dar care cere precizie și consecvență.
 2. O importanță fundamentală o are **recunoașterea nevoilor celor lați**. „Nevoie“ este cuvântul cheie în comunicarea nonviolentă. Ne învață să recunoaștem nevoile altor oameni, dar și să ne îngrijim de propriile noastre nevoi. Astfel se păstrează echilibrul și se construiește deschiderea reciprocă a părților implicate în dialog/în relația interpersonală. În contactele cu copiii, adulțul trebuie să învețe să recunoască nevoile copilului și să i le comunice pe ale sale. În comunicarea nonviolentă se folosesc tabele ale nevoilor menite să ajute la identificarea lor în situațiile de zi cu zi. La începutul procesului de învățare, tabelele ajută la însușirea principiilor comunicării nonviolente.
 3. Elemente la fel de importante ale comunicării nonviolente sunt **capacitatea de a spune și de a accepta un „nu“**. Ideea de asertivitate nu e prezentă de foarte mult timp în cultura noastră și poate de aceea se identifică adesea doar cu „refuzul“, ceea ce îngustează serios aria de semnificații a termenului. Această abordare confirmă că societatea aprobă atitudinile și comportamentele amintite anterior. De aceea mulți dintre noi se străduiesc să-și învețe copiii să fie asertivi de la cea mai fragedă vîrstă. O problemă mai serioasă este acceparea lui „nu“ (a unui refuz) de la alte persoane – aceasta are o importanță capitală în comunicarea nonviolentă, fiind o condiție esențială a unei comunicări eficiente și educătoare de satisfacție pentru ambele părți.

Comunicarea nonviolentă are o popularitate tot mai mare și a devenit un indicator al parenting-ului modern, al unui parteneriat reușit și al unui management bun. Forța sa tot mai mare este dată de eficiență. Comunicarea nonviolentă e un mod de comunicare diferit de modelul cultural cu care ne-am obișnuit. Atenție: comunicarea nonviolentă presupune schimbarea unor obișnuințe în felul de a vorbi, de a gândi și de a analiza situațiile.

Copiii de vîrstă preșcolară asimilează foarte eficient cunoștințele prin imitare (a unui model). Cu timpul, acest tip de comunicare devine pentru ei natural. Micuții intră în contact cu diverse moduri de comunicare. E foarte posibil să îl aleagă pe acela care pare să fie cel mai eficient în situațiile de conflict. Dacă punem în aplicare principiile comunicării nonviolente, copiii vor avea un impact atât de mare asupra mediului din jurul lor, încât vor reuși să reducă tensiunile în creștere. Trebuie să ne amintim, totuși, că e nevoie de timp pentru a-i învăța să reacționeze și să gândească într-un mod cu totul și cu totul nou.

Evaluare inițială

Tema proiectului: **Am revenit din vacanță**

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- Primirea copiilor (deprinderi specifice)
- Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect
- Micul dejun (deprinderi specifice)
- Momentul poveștilor
- Întâlnirea de dimineață: În vacanță am fotografiat ...

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI

LIBER-ALESE

- **Ştiință:** Mâncare pentru picnic (Fișă 2, ex. 1)
- **Bibliotecă:** Linia curbă închisă - Farfurii (ex. 2)
- **Artă:** Fructe și legume (colorare)
- **Joc de mișcare:** Urșii în pădure
- **Joc distractiv:** Atinge creanga

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE

- **DLC:** Joc didactic: *Eu spun una, tu spui multe*
- Sugestie de activitate integrată: *Picnic în pădure* (DLC + Artă)

Realizări așteptate din partea copilului

- Lipește pe farfurie alimentele preferate, denumindu-le.
- Denumește singularul și pluralul cuvintelor sugerate de ilustrații.
- Trasează, într-un spațiu dat, linia curbă închisă.
- Respectă regulile jocurilor.
- Colorează fructe și legume, utilizând culorile potrivite.

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Joc de mișcare: Urșii în pădure

► Copiii se deplasează prin pădure, care este sugerată cu ajutorul copacilor-machetă sau al altor materiale de care dispune educatoarea. Pentru desfășurarea jocului, recomandăm următoarele versuri:

Mergem veseli prin pădure, - copiii execută mersul cu ocolirea obstacolelor.

Tufele le ocolim.

Vrem să ajungem la bârlogul

Ursului, ca să-l privim.

Ursul ce-a stat nemîscat

- copiii execută tărârea pe genunchi și palme.

Ne-a văzut, s-a-nfuriat.

Iute, iute noi plecăm,

Mersul lui îl imităm.

Joc distractiv: Atinge creanga

► Copiii sunt așezăți unul în spatele celuilalt. La o anumită distanță de primul copil din șir este așezată educatoarea, care ține în mâna o creangă sau un alt obiect, la înălțimea de 1,5 m față de sol (creanga poate fi agățată de ceva). La semnalul educatoarei, pe rând, fiecare copil va sări în înălțime, de pe loc, încercând să atingă creanga, apoi se va așeza la coada șirului.

Primele zile la grădiniță sunt adesea însotite de emoții puternice, mai ales la copiii noi, care tocmai s-au alăturat grupei de preșcolari - poate s-au mutat aici sau se află pentru prima dată la grădiniță. Unii dintre ei trec prin perioada de adaptare în mod natural, aproape pe neobservate, dar sunt și copii pentru care această situație se dovedește a fi dificilă, copii care trebuie să treacă peste tot felul de bariere pentru a se putea regăsi în noua realitate. Ce fel de situații și comportamente pot încetini procesul de adaptare a copilului în grupa de preșcolari?

- Așteptările prea mari din partea adulților.** Procesul de adaptare a micuților nu se desfășoară întotdeauna cu ușurință. Așteptările noastre ca micuții să-și stăpânească emoțiile și să nu plângă sunt nerealiste. Copiii care intră într-o grupă nouă și încep să se joace imediat sunt o minoritate. Copilul se poate simți copleșit de așteptările adultului, conform cărora el ar trebui pur și simplu să stea la grădiniță liniștit și fără stres. Va simți că nu îndeplinește așteptările, ceea ce-i va cauza durere și-i va amplifica frustrarea. Trebuie recunoscute și apreciate și cele mai mici progrese, de pildă „Azi te-ai jucat câteva clipe cu colegii. Minunat!“.
- Remarcile adulților care îl pot face să se rușineze.** Comentarii precum: „Nu te comportă ca un papă-lapte“, „Așa băiat mare și plângi, ce rușine!“, „Uita-te la Ancuța, ea nu plângel!“ etc. nu fac altceva decât să-l împovăreze pe cel mic cu noi așteptări de neatins. Compararea copilului cu alți copii nu aduce niciodată rezultate bune. Poate cauza doar tristețea sau furia copilului.
- Ignorarea sentimentelor copilului sau negarea lor.** Remarci de tipul: „Nu plângel!“, „Nu-ți face griji!“ etc. sunt o negare a sentimentelor copilului. Așteptările noastre ca micuțul să nu-și arate teama când îi e frică și să nu plângă atunci când e trist sunt nerealiste și dăunătoare pentru el. Trebuie să-i dăm de înțeles că emoțiile lui sunt adecvate situației. E mult mai bine să îmbrățișăm copilul sau să-i spunem: „Ești foarte trist, aşa e?“ – astfel îi confirmăm sentimentele. E important să-l întrebăm: „Pot să fac ceva pentru tine?“ (deși cel mic nu ne va răspunde întotdeauna).
- Discuțiile despre grădiniță purtate acasă, non-stop.** Părinții trebuie să conștientizeze că discuțiile nesfârșite pe tema adaptării la grădiniță sunt insuportabile pentru copil. Nu trebuie nici să fie un subiect tabu, dar mulți părinți recunosc că întreabă la nesfârșit: „Ce-ați făcut la grădiniță?“, „Cum a fost azi?“, „Ai deja vreun prieten/vreo prietenă în grupă?“, „Ce-ai mâncat la prânz?“, „Sunt drăguțe doamnele educatoare?“ etc. Copilul vrea să ia o pauză de la subiectul acesta – dați-i voie să facă.
- Lipsa de înțelegere pentru anxietatea copilului.** Acționează la fel ca negarea sentimentelor. Face copilul să se simtă neadecvat emoțional în situația dată. Remarci precum: „De ce ți-e frică? Doar o să vin după tine.“ sigur nu ajută.
- Multiplicarea stresului de adaptare – forțând copilul să mănânce, de pildă.** Factorii de stres suplimentari pot acționa ca o bombă cu efect întârziat și pot întări convingerile copilului că „aici [la grădiniță] e îngrozitor!“. Acești factori pot fi, de exemplu: vocea ridicată a adulților, observații jignitoare făcute copilului (de pildă „Nu fi papă-lapte!“) etc.

